Vastaanotto ja polikliininen hoitotyö

3.5.2019

Teoria, simulaatiot ja harjoittelu hoitotyön opetuksessa

Vastaanotto- ja polikliinisen hoitotyön opintokokonaisuuden muodostaa teoria- ja simulaatio-opetus sekä harjoittelujakso. Teoria- ja simulaatio-opetuksen rakentamisessa ovat olleet mukana kaikki kyseistä opintojaksoa opettavat opettajat. Opintojakson teoria- ja simulaatio-osuudet koostuvat kolmen opettajan opetuskokonaisuudesta, joka on rakennettu Moodle oppimisympäristöön. Ensimmäinen teoriaosuus johdattelee vastaanotto ja polikliinisen hoitotyön luonteeseen. Siinä käydään läpi hoidon tarpeen arviointia, hoitotakuuta, moniammatillisuutta, hoitopolku ajattelua, hoidon porrastusta, palveluketjuja, sekä palveluohjausta että erilaisia vastaanottotoimintamalleja. Lisäksi perehdytään pitkäaikaissairaiden hoitosuunnitelmaan, joka perustuu terveydenhuoltolakiin (Terveydenhuoltolaki 2010) sekä kansantauteihin.

Tulevasta Sote-uudistuksesta on käyty keskustelua Moodlessa olevalla keskustelualueella, jossa on alustuksena luettavana artikkeli Sairaanhoitajan työnkuvan muutokset sote-uudistuksessa (Hahtela & Meretoja 2017).Opiskelijat sisäistävät vastaanotto- ja polikliinisen hoitotyön kirjaamisen, ajanvarauksen ja puhelinneuvonnan tärkeyden. Walk Callery -menetelmällä tutustutaan erilaisiin artikkeleihin, joiden aiheena ovat muun muassa erilaiset vastaanotto- ja etämallit (Kuusisto ym. 2013; Peltonen ym. 2010), potilaiden tyytyväisyys terveysasemien palveluihin (Vehko ym. 2016), hoitajavastaanotot erikoissairaanhoidon polikliinisessa hoitotyössä (Härkönen ym. 2007) ja pohdintaa, tulisiko hoitoon hakeutua yksityiselle vai julkiselle sektorille (Järvelin ym. 2015).

Toinen teoriaosuus koskee potilaan hoitoa päivystyspoliklinikka ympäristössä keskittyen hengitysva-jaus- ja neurologisten potilaiden hoitotyöhön. Tässä osuudessa käydään läpi potilaan hoitopolku pe-rusterveydenhuollosta erikoissairaanhoitoon, päivystyspoliklinikalla tapahtuvan hoitotyön luonne sekä siellä tehtävä potilaan hoidon tarpeen arviointi eli TRIAGE luokittelu. Lisäksi opiskellaan näille potilasryhmille päivystyspoliklinikalla tehtävät tutkimukset. Tässä opintokokonaisuudessa opiskelijat opiskelevat Flipped Learning -menetelmällä, joka vaatii heiltä etukäteisvalmistautumista tunneille (Itä-Suomen yliopisto). Flipped Learningin on todettu kasvattavan opiskelijoiden motivaatiota ja sitoutumista (Chen ym. 2017). Toisen osion teoriatunnit käydään puolistrukturoidusti simuloiden SeAMKin ALSi laitteistoa käyttäen. Jokaiselle opiskelijaryhmälle jaetaan potilaskuvaukset ja he ottavat kyseisen potilaan vastaan päivystyspoliklinikalla. Opiskelijoiden tehtävä on suunnitella potilaan hoito päivystyspoliklinikalla sisältäen hoidontarpeenarvioinnin, potilaan sijoittaminen oikeaan paikkaan ja vaadittavien laboratoriotutkimusten tilaamisen sekä muut potilaan hoitotoimenpiteet ja hänen läheisensä huomioinnin. Tästä hoito jatkuu tutkimuksilla, kuten potilaan monitoroinnilla, hengityksen, verenkierron ja tajunnantason arvioinnilla ABCDE –protokollaa noudattaen. (Smith & Bowden 2017.) Kolmas teoriaosuus koostuu akuuttihoitotyöstä, sisältäen muun muassa sydänpotilaan hoitotyötä; sydäninfarktipotilaan kokemuksia hoitotyöstä, henkeä uhkaavat rytmihäiriöt, akuutin

sepelvaltimotautikohtauksen ja sydäninfarktin hoitaminen sekä läheisten huomioiminen. Lisäksi käydään hoitoelvytys ohjeita ensihoidossa ja sairaalassa sekä hoitoelvytyksen jälkeistä hoitoa ensihoidossa. Näiden lisäksi opetetaan sydänfilmin (EKG) tulkintaa. Näistä kaikista käydään läpi Käypä hoito –suosituksia. (Käypä hoito 2019). Tunnit ovat tuhti tietopaketti teoriaa ja käytäntöä yhdistäen ja samalla ne valmistavat opiskelijoita simulaatioihin. Tunnit toteutetaan interaktiivisesti opiskelijoiden ja opettajan yhteistyössä. (Boyde ym. 2018.)

Sairaanhoitajakoulutuksessa vastaanotto- ja polikliinisen hoitotyön harjoittelu on kuuden opintopisteen kokonaisuus, joka toteutuu harjoittelupaikoissa, joissa mahdollistuu vastaanotto- ja polikliinisen hoitotyön harjoittelu perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Tähän harjoittelujaksoon sisältyy simulaatiopäivä, joka toteutuu Seinäjoen ammattikorkeakoulun kampuksella uusissa simulaatiotiloissa. Simulaatiopäivää varten opiskelijaryhmä on ennakkoon jaettu kolmeen eri ryhmään, joissa jokaisessa on noin 8 opiskelijaa. Ryhmät kiertävät kolmessa simulaatio- tai hoitoluokassa. Jokaisessa simulaatio- tai hoitoluokassa on opettaja, joka on rakentanut skenaarion liittyen opettamaansa teoriaosaan. Ensimmäisessä pisteessä skenaariot liittyvät vastaanottotoimintaan, toisessa sydänpotilaan akuutteihin tilanteisiin ja kolmas potilaan tilan kartoittamiseen sisältäen potilascaset.

Opinto- ja harjoittelujakson päätteeksi on seminaari, jossa opiskelijat esittävät paritöinä valitsemansa aiheen harjoitteluympäristöstä. Opiskelijat valitsevat potilas-/asiakasryhmän ja kuvaavat hoitopolkua ja potilaan/asiakkaan hoitotyötä: terveysongelmaa, hoitoa ja tehtäviä tutkimuksia toimintayksikössä, jatkohoitoa sekä kuntoutumista asioinnin/toimenpiteen jälkeen. Tehtävässä opiskelijat hankkivat tietoa muun muassa hoitotieteellisistä julkaisuista kyseessä olevan potilaan/potilasryhmän yleisimmistä tutkimuksista, hoidosta ja ohjausmateriaalista sekä tietoa asiakkaan kohtaamisesta ja sairaanhoitajan hoitotyöstä toimintayksikön moniammatillisessa työryhmässä. Lisäksi opiskelijat perehtyvät sairaanhoitajan työhön harjoitteluyksikössä sekä toimintayksikön periaatteisiin ja tulevaisuuden haasteisiin.

Virpi Salo, lehtori, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Marjut Asunmaa, lehtori, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Tiina Koskela, lehtori, SeAMK Sosiaali- ja terveysala

Lähteet:

Boyde, M., Cooper, E., Putland, H., Stanton, R., Harding. C., Learmont, B., Thomas, C., Porter, D., Thompson, A. & Nicholls, L. 2018. Simulation for emergency nurses (SIREN): A quasi-experimental study. Nurse Education Today 68, 100-104.

Chen, F., Lui, A.M. & Martinelli, S.M. 2017. A systematic review of the effectiveness of flipped classrooms in medical education. Medical Education 51, 585-597.

Hahtela, N. & Meretoja, R. 2017. Sairaanhoitajan työnkuvan muutokset sote-uudistuksessa. Tutkiva hoitotyö 15(1): 36-37.

Härkönen, E., Suominen, T., Kankkunen, P., Renholm, M. & Kärkkäinen, O. 2007. Hoitajavastaan-otot erikoissairaanhoidon polikliinisessa hoitotyössä – potilaiden kuvaus tyytyväisyydestään. Tutki-va hoitotyö 5(1): 5-10.

Itä-Suomen yliopisto. Flippaus manuaali. Saatavissa: [Verkkojulkaisu] https://www.uef.fi/web/flippaus/flippausmanuaali [katsottu 20.11.2018].

Järvelin, J., Virta, L. & Mikkola, H. 2015. Hoitoon yksityiselle vai julkiselle sektorille? Alle 7-vuotiaiden

lääkärissäkäynnit pääkaupunkiseudulla. Suomen Lääkärilehti 47/2015: 3199-3205
Kuusisto, H., Keränen, T., Oksanen, K. & Saranto, K. 2013. Erikoissairaanhoidossa etähoidettu potilas on tyytyväinen. Suomen Lääkärilehti 9/2013, 667-671.
Käypä hoito. 2019. Käypä hoito –suositukset. http://www.kaypahoito.fi/web/kh/etusivu 18.1.2019
Peltonen, E., Vehviläinen-Julkunen, K., Pietilä, A-M. & Elonheimo, O. 2010. Teoksessa: S. Muuri-nen, M. Nenonen, K. Wilskman & E. Agge. Uusi terveydenhuolto. Hoitotyön vuosikirja 2010. Fioca Oy. 63-71.
Smith, D. & Bowden, T. 2017. Using the ABCDE approach to assess the deteriorating patient. Nur-sing Standard 32 (14), 51-61.
Terveydenhuoltolaki 2010. Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326 24§ 3 momentti. Saatavissa: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326 Viitattu: 5.11.2018
Vehko, T., Aalto, A-M., Sainio, S. & Sinervo. T. 2016. Potilaiden tyytyväisyys terveysasemien pal-veluihin. Suomen Lääkärilehti38/2016: 2348-2354.